

UVOD

U radu se prezentuju sustav prevencije pranja novca i finansiranja terorizma u BiH. Definišu se osnovni pojmovi, analiziraju načela i osnove međunarodnih propisa, normativna struktura u BiH, obuhvaćena zakonom i pravilnikom o sprečavanju pranja novca, te predstavlja Ured za sprečavanje pranja novca – nadležnost i međunarodno djelovanje.

Inflacija prljavog novca ozbiljan je problem za nacionalne ekonomije. Kupovina dionica, nekretnina, osnivanje "prljavih investicijskih fondova" i korištenje bankarskim sustavom za deponiranje takvih sredstava opasnost je za kredibilitet cijele zemlje, a posebno za sigurnost bankarskog i finansijskog sustava, te se BiH prilikom zakonskim rješenjima usmjerenim na učinkovito otkrivanje i sprečavanje sumnjivih finansijskih transakcija odnosno na sprečavanje pranja novca.

Perači neprestano pronalaze nove načine, koriste se novim nefinansijskim kanalima i proširuju djelokrug na nekretnine, umjetnine i osiguranje. Stoga je potrebno i dalje pratiti evropska rješenja i preporuke, težiti daljem poboljšanju zakona i modernizaciji sustava te donijeti nove propise usklađene sa međunarodnim standardima. Odjeljenje Agencije za istragu i zaštitu FOO obavlja poslove koji se odnose na otkrivanje, istraživanje i sprečavanje pranja novca.

Ključne riječi: pranje novca, finansiranje terorizma, prevencije, usklađivanje s međunarodnim standardima, provođenje mjera dubinske analize, obavijest o sumnjivim transakcijama.

Dat je osvrt i na sivu ekonomije, na procjenu obima sive ekonomije u nerazvijenim zemljama i zemljama u tranziciji. Istraživanje sive ekonomije predstavlja veoma složen zadatak koji zahtijeva angažman više učesnika na pripremi materijala. Smatra se da su najveće razmjere sive ekonomije u BiH u oblasti nelegalnog uvoza i izvoza, „rad na crno” i utaje poreza. Ovim poglavljiva iz ovog razloga treba posvetiti najveću pažnju.

Pored pomenutih pojava oblika sive ekonomije smatramo da su najčešći oblici sive ekonomije u BiH u područjima: trgovine, posebno vanjske, bezpravne gradnje, izdavanje stanova i poslovnog prostora u zakup, neprijavljivanje i manjeg prikazivanja prihoda na prihod građana, špekulacija prilikom prometa nekretnina, pranja novca, tranzitu ljudi, droga.

Za ove pojavne oblike sive ekonomije konsultovana je dijelom i zakonsk regulativa i njeno provođenje, što umnogome upućuje i olakšava dalji rad na utvrđivanju (procjeni) mjesta nastanka i veličini sive ekonomije po pojedinim pojava oblicima.

U cilju smanjivanja, odnosno svođenja na minimum sive ekonomije, neophodno je izvršiti detaljnije istraživanje uzroka, mjesta nastajanja, oblika i razmjera sive ekonomije i predložiti mjere i aktivnosti za njeno smanjivanje i za smanjenj poreske evazije, a jačanje legalnih ekonomskih aktivnosti i jačanje javnih prihoda.